

लोकनेते गोपीनाथ मुंडे ऊसतोड कामगार कल्याण
महामंडळांतर्गत राज्यातील ऊसतोड कामगारांचे
सर्वेक्षण करून नोंदणी करणे व ओळखपत्र वितरित
करण्यासाठी एजन्सी नियुक्त करणेबाबत..

महाराष्ट्र शासन

सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग

शासन निर्णय क्रमांक: बीसीएच-२०२१/प्र.क्र.२९३ /शिक्षण-२

मंत्रालय, विस्तार भवन, मुंबई-४०० ०३२.

दिनांक:- ६ जून, २०२५.

- वाचा:-**
१. शासन निर्णय, सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग, क्रमांक:- बीसीएच-२०२०/
प्र.क्र.२८६/ शिक्षण-२, दिनांक १५ जून, २०२१.
  २. शासन निर्णय, सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग, क्रमांक:-संकीर्ण-२०२०
/प्र.क्र.१३७/ महामंडळ, दि. २३ जून, २०२१.
  ३. शासन निर्णय, उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग, क्रमांक:- भांखस-२०१४/प्र.क्र. ८२/ भाग-III/
उद्योग-४, दि. ०१ डिसेंबर, २०१६.
  ४. शासन निर्णय, सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग, क्रमांक:-बीसीएच-२०२१/
प्र.क्र.२९३/ शिक्षण-२, दि.३१ जानेवारी, २०२५.
  ५. व्यवस्थापकीय संचालक, लोकनेते गोपीनाथ मुंडे ऊसतोड कामगार कल्याण महामंडळ,
पुणे यांचे पत्र क्र. उकाकमपुणे/वसतिगृह फर्निचर व इतर साहित्य / निविदा- २३-२४/२५-
२६/७४, दि.०४ एप्रिल, २०२५.

प्रस्तावना:-

राज्यातील ऊसतोड कामगारांसाठी विविध कल्याणकारी व सामाजिक सुरक्षा योजनांचा लाभ देण्यासाठी उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभागाच्या दि.१३.९.२०१९ च्या शासन निर्णयान्वये गोपीनाथ मुंडे ऊसतोड कामगार महामंडळ स्थापन करण्यात आले असून दि.२४.२.२०२० रोजीच्या शासन निर्णयान्वये उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभागाने हे महामंडळ सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभागाकडे हस्तांतरीत केले आहे. महामंडळाचे कार्यक्षेत्र संपूर्ण राज्यात असून त्यामध्ये प्रामुख्याने २० जिल्ह्यांमध्ये ऊसतोड कामगारांचे प्रमाण अधिक आहे. ऊसतोड कामगारांची अंदाजित संख्या दहा लाख पेक्षा जास्त आहे. ऊसतोड कामगार हे प्रामुख्याने ग्रामीण भागात राहत असून ते सहा महिने मुळगावी व सहा महिने स्थलांतर करून ऊसतोडणीच्या ठिकाणी वास्तव्यास असतात. या ऊसतोड कामगारांना शासनाच्या विविध योजनांचा लाभ घेता यावा यासाठी ऊसतोड कामगारांचे सर्वेक्षण करून नोंदणी करणे व ओळखपत्र वितरित करणे आवश्यक आहे. त्यानुषंगाने संदर्भाधीन क्र. ४ च्या शासन निर्णयान्वये राज्यातील ऊसतोड कामगारांचे सर्वेक्षण करून नोंदणी करणे व ओळखपत्र वितरित करण्यासाठी एजन्सी नियुक्त करण्यास प्रशासकीय मान्यता देण्यात आलेली आहे. त्यानुसार व्यवस्थापकीय संचालक, लोकनेते गोपीनाथ मुंडे ऊसतोड कामगार महामंडळ, पुणे यांनी ई-निविदा प्रक्रिया राबवून संदर्भाधीन क्र. ५ च्या पत्रान्वये शासनास सादर केलेल्या प्रस्तावानुसार ई-निविदा प्रक्रियेतील एल-१ निविदाधकास मान्यता देण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

व्यवस्थापकीय संचालक, लोकनेते गोपीनाथ मुंडे ऊसतोड कामगार महामंडळ, पुणे यांनी संदर्भाधीन क्रमांक ५ अन्वये सादर केलेल्या प्रस्तावानुसार राज्यातील ऊसतोड कामगारांचे सर्वेक्षण करून नोंदणी करणे व ओळखपत्र वितरित करण्यासाठी ई-निविदा प्रक्रियेतील एल-१ निविदाधारक मे.स्मार्ट सर्व्हिसेस प्रायव्हेट लिमिटेड,

पुणे यांची नियुक्ती करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे. सदर एजन्सीने पुरवठा करावयाच्या सेवांचा तपशील खालीलप्रमाणे आहे:-

अ. क्र.	सेवांचा तपशील	अंदाजित संख्या	प्रति व्यक्ती दर (सर्व कर व खर्चासहीत)	एकूण किंमत (रुपये) (सर्व कर व खर्चासहीत)
१)	राज्यातील ऊसतोड कामगारांचे सर्वेक्षण करून नोंदणी करणे व ओळखपत्र वितरित करणे	१२,५०,०००	रु.१७५.८४/-	रु.२१,९८,००,०००/-
एकूण				रु.२१,९८,००,०००/-

(अक्षरी रक्कम रूपये एकवीस कोटी अठ्ठ्यान्व लाख फक्त)

२. सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभागाच्या अधिनस्त लोकनेते गोपीनाथ मुंडे ऊसतोड कामगार कल्याण महामंडळांतर्गत लोकनेते गोपीनाथ मुंडे ऊसतोड कामगार कल्याण महामंडळ, पुणे हा महामंडळांतर्गत राज्यातील ऊसतोड कामगारांचे सर्वेक्षण करून नोंदणी करणे व ओळखपत्र वितरित करण्याच्या अनुषंगाने विहीत केलेल्या अटी व शर्ती खालीलप्रमाणे आहेत:-

१. ई-निविदेतील अटी व शर्ती तसेच निविदेमध्ये असलेल्या specification नुसार राज्यातील ऊसतोड कामगारांचे सर्वेक्षण करून नोंदणी करणे व ओळखपत्र वितरित करणे बंधनकारक राहील.
२. व्यवस्थापकीय संचालक, लोकनेते गोपीनाथ मुंडे ऊसतोड कामगार कल्याण महामंडळ, पुणे यांनी सदर आदेश प्राप्त झाल्यानंतर पुरवठादारास तात्काळ पुरवठा आदेश द्यावेत.
३. ऊसतोड कामगारांच्या सर्वेक्षणामध्ये आवश्यक असलेल्या माहितीची यादी व्यवस्थापकीय संचालक, लोकनेते गोपीनाथ मुंडे ऊसतोड कामगार कल्याण महामंडळ, पुणे यांनी पुरवठादारास उपलब्ध करून द्यावी.
४. पुरवठादाराने व्यवस्थापकीय संचालक, लोकनेते गोपीनाथ मुंडे ऊसतोड कामगार कल्याण महामंडळ, पुणे यांच्या मान्यतेने ओळखपत्राचा नमुना (Identity Card Sample) अंतिम करावा.
५. पुरवठादाराने व्यवस्थापकीय संचालक, लोकनेते गोपीनाथ मुंडे ऊसतोड कामगार कल्याण महामंडळ, पुणे यांच्या मान्यतेने सर्वेक्षण प्रणाली (Software) विकसित करून सर्वेक्षण करावे.
६. राज्यातील ऊसतोड कामगारांचे सर्वेक्षण करून नोंदणी करणे व ओळखपत्र वितरित करण्यासाठी राबविण्यात आलेल्या ई-निविदेमध्ये अंदाजित एकूण १२,५०,००० व्यक्तींचे सर्वेक्षण करून नोंदणी करणे व ओळखपत्र वितरित करण्याचे प्रस्तावित आहे. तथापि, पुरवठादाराने प्रत्यक्षात केलेल्या सर्वेक्षण संख्येनुसार प्रति व्यक्ती रु.१७५.८४ या दराने पुरवठादारांचे देयक अदा करण्यात यावे.
७. राज्यातील ऊसतोड कामगारांचे सर्वेक्षण करून नोंदणी करणे व ओळखपत्र वितरित करण्यासाठी नियुक्त करण्यात आलेल्या सेवा पुरवठादारांकडून ई-निविदेत विहित केलेल्या तरतुदीनुसार काम करण्यात येत आहे, याबाबतची दक्षता व्यवस्थापकीय संचालक, लोकनेते गोपीनाथ मुंडे ऊसतोड कामगार कल्याण महामंडळ, पुणे यांनी घ्यावी.
८. पुरवठा आदेश प्राप्त झाल्याच्या दिनांकापासून निविदेमध्ये नमूद कालमर्यादेत राज्यातील ऊसतोड कामगारांचे सर्वेक्षण करून नोंदणी करणे व ओळखपत्र वितरित करणे बंधनकारक असून त्यासाठी येणारा खर्च संस्थेने स्वखर्चाने करावा लागेल. पुरवठादाराने विहीत वेळेत राज्यातील ऊसतोड कामगारांचे सर्वेक्षण करून नोंदणी करणे व ओळखपत्र वितरित न केल्यास निविदेमधील अटी व शर्तीनुसार पुरवठादारावर दंडात्मक कारवाई करण्यात येईल.

९. पुरवठादार संस्थेने पुरवठा आदेश प्राप्त झाल्यानंतर ८ दिवसांच्या आत रु.५००/- च्या स्टॅम्प पेपरवर व्यवस्थापकीय संचालक, लोकनेते गोपीनाथ मुंडे ऊसतोड कामगार कल्याण महामंडळ, पुणे यांच्यासोबत करारनामा करणे बंधनकारक राहिल.
  १०. पुरवठादार संस्थेने राज्यातील ऊसतोड कामगारांचे सर्वेक्षण करून नोंदणी करणे व ओळखपत्र वितरित करण्यासाठी निश्चित करण्यात आलेला सर्वेक्षण नमुना, ओळखपत्राचा नमुना व्यवस्थापकीय संचालक, लोकनेते गोपीनाथ मुंडे ऊसतोड कामगार महामंडळ, पुणे यांच्याकडे सादर करावेत. सदरचे सर्वेक्षण हे विहित विहित मानकाप्रमाणे आहे किंवा नाही, याबाबत उद्योग, उर्जा व कामगार विभागाचा शासन निर्णय, दिनांक १.१२.२०१६ अन्वये विहित केलेल्या तरतुदीनुसार मान्यता प्राप्त संस्थेकडून तपासणी करावी व नमुना तपासणी करण्याकरिता येणारा खर्च संबंधित निविदाधारकांकडून घेण्यात यावा.
  ११. राज्यातील ऊसतोड कामगारांचे सर्वेक्षण करून नोंदणी करणे व ओळखपत्र वितरित करण्यासाठी देण्यात येणारा दर हा सर्व करासहित व खर्चासहित असल्याने मंजूर किंमती व्यतिरिक्त कोणतीही रक्कम अदा केली जाणार नाही. त्यामुळे जीएसटीसह शासनाने निर्धारित केलेले सर्वकर भरण्याची जबाबदारी पुरवठादाराची राहिल. सदर सेवा पुरवठ्याची देयके (Invoice) सादर करतांना वस्तुंची किंमत तसेच जीएसटी व अनुज्ञेय असल्यास सर्व करांची रक्कम स्वतंत्ररित्या नमूद करणे आवश्यक राहिल. तसेच पुरवठादारास देण्यात येणाऱ्या दरामध्ये तांत्रिक मनुष्यबळ पुरविण्यासाठी (installation/repair) लागणारा खर्च, वाहतूक खर्च इ. सर्व बाबी समाविष्ट आहेत.
  १२. पुरवठादार यांनी सदर कामांची देयके (Invoice), व्यवस्थापकीय संचालक, लोकनेते गोपीनाथ मुंडे ऊसतोड कामगार कल्याण महामंडळ, पुणे यांचेकडे सादर करावे.
  १३. राज्यातील ऊसतोड कामगारांचे सर्वेक्षण करून नोंदणी करणे व ओळखपत्र वितरित करणेकामी काही तांत्रिक बाबी किंवा अन्य समस्या/ तक्रार उद्भवल्यास शासन कोणत्याही पातळीवर सदर पुरवठा आदेश रद्द करण्याचे अधिकार राखून ठेवत आहे.
  १४. याकरिता येणारा खर्च हा व्यवस्थापकीय संचालक, लोकनेते गोपीनाथ मुंडे ऊसतोड कामगार कल्याण महामंडळ, पुणे यांच्याकडे उपलब्ध असलेल्या आर्थिक तरतुदीमधून भागविण्यात यावा.
३. सदर आदेश, शासन निर्णय, वित्त विभाग, क्र.विअप्र-२०१३/प्र.क्र.३०/२०१३/विनियम,भाग-२, दिनांक १७.४.२०१५, वित्तीय अधिकार नियम पुस्तिका,१९७८,भाग-पहिला,उपविभाग-तीन,अ.क्र.४, परि. क्र. २७ (२) (अ), भाग-पहिला, उपविभाग-२, अ.क्र.२७ अ, नियम क्र.७६, अ.क्र. ३७, नियम क्र.९०, अ.क्र.४५, नियम क्र.१६९ अन्वये प्रशासकीय विभागास प्रदान केलेल्या अधिकारानुसार निर्गमित करण्यात येत आहेत.
४. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संगणक संकेतांक २०२५०६०६१४२९५९२३२२ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने निर्गमित करण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(सो.ना.बागुल)

सहसचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. मा.मंत्री, सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई,
२. मा.राज्यमंत्री, सामाजिक न्याय यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई,
३. महालेखापाल, महाराष्ट्र १/२ (लेखा परीक्षा) (लेखा अनुज्ञेयता), मुंबई/नागपूर,

४. प्रधान सचिव, सा.न्या.व वि.स.वि यांचे स्वीय सहायक मंत्रालय, मुंबई
५. व्यवस्थापकीय संचालक, लोकनेते गोपीनाथ मुंडे ऊसतोड कामगार महामंडळ, पुणे
६. सर्व प्रादेशिक उपायुक्त, समाज कल्याण,
७. सर्व सहाय्यक आयुक्त, समाज कल्याण,
८. जिल्हा कोषागार अधिकारी, पुणे,
९. मे.स्मार्ट सर्व्हिसेस प्रायव्हेट लिमिटेड, पुणे,
१०. निवड नस्ती (शिक्षण-२).